

- İtiraz Eden (Davacılar)** : 1- TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
2- TMMOB Şehir Plancıları Odası
3- TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
4- TMMOB Peyzaj Mimamları Odası
5- TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davacılar Yanında Davaya Katılan: TMMOB Orman Mühendisleri Odası

Vekili

Karşı Taraf (Davalı) : Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı - ANKARA

Vekili

Davalı İdare Yanında Davaya Katılan: Başbakanlık - ANKARA

Vekili

İstem Özet : Danıştay Altıncı Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin 03/02/2015 günlü, E:2013/8144 sayılı karara, davacılar itiraz etmekte ve yürütmenin durdurulmasını istemektedirler.

Danıştay Tetkik Hâkimi

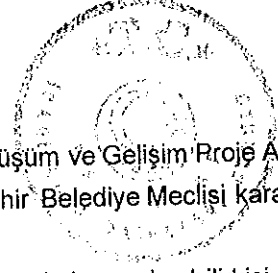
Düşüncesi : Atatürk Orman Çiftliği sınırları içinde yer alan uyumsuzluğa konu alanın 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanunu çerçevesinde özel bir statüye sahip olduğu hususunda duraksama bulunmamakta olup, kentsel dönüşüm ilan edilmesi sonucu bu özel statü ile bütünleşik nitelikte olmayan ve sadece alan özelinde karar veren bir planlama sistemi getirildiğinden Atatürk Orman Çiftliği'nin bütünü koruma yaklaşımının zedeleneceği açıktır.

Öte yandan, 5659 sayılı Kanun uyarınca Çiftlik arazilerinin planlama ve uygulama bütünlüğünü ortadan kaldıracak biçimde lokal/mevzii çözümler öngörülmesi mümkün olmadığından, bu nitelikte bir işlem olan kentsel dönüşüm ve gelişim sınır teklifinin onayına ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu itibarla, davacıların itirazının kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava, "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" sınır teklifinin onayına ilişkin 16/01/2012 günlü, 136 sayılı Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Danıştay Altıncı Dairesi'nin 03/02/2015 günlü, E:2012/8144 sayılı kararıyla; bilirkişi kurulunun, kendilerine yöneltilen sorular çerçevesinde düzenledikleri raporda yer alan tespitler ile dosyadaki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesinden; 2012/3074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" olarak ilan edilen taşınmazların yapılaşmaya açık kısımlarının daha önce yürürlükte bulunan imar planında öngörülen kullanım kararının da kamu kurumu alanı niteliğinde olduğu, önemli bir kısmında Orman Genel Müdürlüğü'ne ait yapıların bulunduğu alanda Başbakanlık hizmet binası yapılmak üzere plan değişikliklerinin yapıldığı, koruma kurulu kararlarıyla alanın niteliği göz önüne alınarak yapılaşma imkanı tanınan alanın sit derecelerinin yeniden değerlendirildiği, 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planı notlarında da yer aldığı üzere kentsel dönüşüm sınırı içerisinde yer alan taşınmazlara yönelik olarak yapılacak planlama ve uygulamalarda 2863 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerde yer alan hükümlere uyulacağı, plan kararlarında tarihi çekirdek alanı niteliğinin korunduğunun görüldüğü; 5393 sayılı Belediye Kanununun 73. maddesi uyarınca kamu hizmet alanları oluşturmak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim alanı ilan edilebileceği, anılan Kanunda ve teorik anlamda bu tarz lokalize belirlemelerle planlama çalışmaları yapılabileceği kabul edildiğinden, söz konusu Kanuna dayalı olarak yapılan kentsel dönüşüm alanı ilanlarının imar mevzuatında öngörülen plan hiyerarşisi dışında kanuna uygun olarak yapıldığının kabulü gerektiği; uyuşmazlıkta, 5393 sayılı Belediye Kanununun 73. maddesinde öngörülen kamu hizmeti alanları oluşturulması amacıyla örtüşecek biçimde kentsel gelişim ve proje alanı kararı alındığı, proje ile kamu kurumunun ihtiyacı olan hizmet binalarının yapılmasının hedeflendiği, kentsel gelişim ve dönüşüm projesinin önceki plan kullanım kararlarına da aykırı bir düzenleme getirmedeği, 2863 sayılı Kanun kapsamında kalan kısımlara yönelik olarak plan notlarında koruma hükümlerinin yer aldığı, 1. derece doğal sit alanı olarak belirlenen alanlar için 2863 sayılı Kanunda yer alan ilkelere uyulacağına açık olduğu, Başbakanlık hizmet binalarının prestij alanları olduğu, kamusal yararının bulunduğu görüldüğünden, bilirkişi kurulunun kısmen aksi yöndeki görüş ve kanaatine itibar edilmediği; uyuşmazlığa konu olan toplam 90 hektarlık alanın dava konusu işlemlerle Başbakanlık Gazi Yerleşkesi Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı olarak belirlendiği ve ilan edildiği, daha önce 1. derece doğal ve tarihi sit alanı olarak belirlenen ve bu statüsü nedeniyle yapılaşma imkanı bulunmayan alanın statüsünün, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 10/08/2011 günlü, 6281 sayılı, Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 03/02/2012 günlü, 468 sayılı, Ankara Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 02/02/2012 günlü, 15 sayılı kararlarıyla kaldırıldığı, sadece 3. derece doğal sit alanı olarak belirlendiği, davaya konu alanın 1. derece doğal ve tarihi sit alanı şerhinin kaldırılmasına ilişkin söz konusu işlemlerin iptali istemiyle açılan davalar sonucunda, Ankara 11. İdare Mahkemesinin, 17/02/2014 günlü, E:2011/2080, K:2014/168 ve 17/02/2014 günlü, E:2012/1694, K:2014/171 sayılı kararlarıyla, tarihi sit statüsünün kaldırılması yönünden dava konusu işlemlerin iptaline, doğal sit statüsünün 3. dereceye düşürülmesi yönünden ise karar verilmesine yer olmadığına karar verildiği, anılan İdare Mahkemesi kararlarının temyiz edilmesi sonucu Danıştay Ondördüncü Dairesinin 22/05/2014 günlü, E:2014/3456 ve 11/06/2014 günlü, E:2014/3469 sayılı kararlarıyla söz konusu kararların tarihi sit şerhinin kaldırılmasına ilişkin kısmının iptali yolundaki kararda hukuki isabet bulunmadığı gerekçesiyle, İdare Mahkemesi kararlarının bu kısmının yürütmesinin durdurulmasına karar verildiği, öte yandan, Dairelerinin 13/10/2014 günlü, E:2012/4044

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2015/505

sayılı ara kararı ile davalı idarelerden; uyuşmazlığa konu alanın tarihi sit statüsünün yeniden belirlenmesine ilişkin koruma kurulunca herhangi bir karar alınıp alınmadığı, alınmış işe anılan kararların iptali istemiyle herhangi bir dava açılıp açılmadığının ve uyuşmazlığa konu alanın doğal sit alanı statüsünün sürdürülebilir kullanma ve kontrollü kullanım alanı olarak değiştirildiği görüldüğünden, anılan değişikliğe ilişkin koruma kurulu kararının iptali istemiyle dava açılıp açılmadığının sorulduğu ve konuya ilişkin bilgi ve belgelerin istenildiği, verilen cevapta; Danıştay Ondördüncü Dairesinin 22/05/2014 günlü, E:2014/3456 ve 11/06/2014 günlü, E:2014/3469 sayılı kararları uyarınca alınan Ankara I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 09/07/2014 günlü, 1607 sayılı ve 13/08/2014 günlü, 1675 sayılı kararlarıyla söz konusu alana yönelik "tarihi sit" tescilinin kaldırıldığı belirtilmiştir, ayrıca, 19/07/2012 günlü, 28358 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik" in "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4. maddesinin "Doğal sit" in tanımının yapıldığı (f) fıkrasının iptali istemiyle açılan davada Danıştay Ondördüncü Dairesinin 16/04/2014 günlü, E:2012/7803, K:2014/4759 sayılı kararı ile davanın reddine karar verildiği ve yine aynı Yönetmeliğin "Doğal sitlerin tespit ilke ve kriterleri" başlıklı 6. maddesinin 2. fıkrasındaki "ve sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanları" ve "uç" ifadelerinin; "Sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanlarının ayırt edici özellikleri" başlıklı 9. maddesinin; "Doğal sit alanları ve tabiat varlıklarının tescil ve ilanına ilişkin usul ve esaslar" başlıklı 17. maddesinin (c) bendinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Danıştay Ondördüncü Dairesinin E:2014/9714 ve E:2014/9720 sayılı dosyalarında açılan davalarda yürütmenin durdurulması istemlerinin reddine karar verildiği, bu durumda, yukarıda anılan kararlar uyarınca "tarihi sit" statüsü bulunmayan söz konusu alanın 5393 sayılı Belediye Kanununun 73. maddesinde öngörülen kamu hizmeti alanlarının oluşturulması amacıyla "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" sınır teklifinin onayına ilişkin 16/01/2012 günlü, 136 sayılı Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi kararında hukuka, şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmiştir.

Davacılar, anılan karara itiraz etmekte ve yürütmenin durdurulmasını istemektedirler.

5393 sayılı Belediye Kanununun 17/6/2010 günlü, 5998 sayılı Kanunun 1. maddesiyle değiştirilen 73. maddesinde: "Belediye, belediye meclisi kararıyla; konut alanları, sanayi alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları, kamu hizmeti alanları, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturmak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak veya deprem riskine karşı tedbirler almak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir. Bir alanın kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilebilmesi için yukarıda sayılan hususlardan birinin veya bir kaçının gerçekleşmesi ve bu alanın belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması şarttır. Ancak, kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi Bakanlar Kurulu kararına bağlıdır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilan edilecek alanın; üzerinde yapı olan veya olmayan imarlı veya imarsız alanlar olması, yapı yükseklik ve yoğunluğunun belirlenmesi, alanın büyüklüğünün en az 5 en çok 500 hektar arasında olması, etaplar halinde yapılabilmesi hususlarının takdiri münhasıran belediye meclisinin yetkisindedir. Toplamı 5 hektardan az olmamak kaydı ile proje alanı ile ilişkili birden fazla yer tek bir dönüşüm alanı olarak belirlenebilir... " hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, uyuşmazlığa konu olan toplam 90 hektarlık alanın, yukarıda yer verilen yasal düzenlemeye dayanılarak dava konusu işlemle "Başbakanlık Gazi Yerleşkesi Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2015/505

Dava konusu alanın Atatürk Orman Çiftliği arazisi içinde yer aldığı ve bu doğrultuda özel bir kanun olan 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununda yer alan hükümlere tabi olduğu konusunda duraksama bulunmamaktadır.

Bu itibarla, uyuşmazlıkta 5659 sayılı Kanun uyarınca Atatürk Orman Çiftliği sınırları içerisinde yer alan dava konusu bölgede kentsel dönüşüm ve gelişim alanı ilan edilip edilemeyeceği hususunun irdelenmesi gerekmektedir.

Atatürk Orman Çiftliği, Mustafa Kemal Atatürk tarafından şahsi mal varlığı olarak özel kişilerden satın alınmak suretiyle 1925 yılında kurulmuştur. Atatürk Orman Çiftliği, 05/05/1925 tarihinde 20 bin dekar olarak başlamış, daha sonra Balgat, Etimesgut, Çakırlar, Macun, Güvercinlik, Tatar, Yağmurbaba gibi arazilerin satın alınması ile 52 bin dekara ulaşmıştır. Atatürk Orman Çiftliği, savaş koşullarından çıkmış bir ülkenin kendi kendini besleyebilmesi, tarımsal alanda sanayileşmesinin bir modeli olarak, kooperatifler yoluyla örgütlenmiş üreticiler, üreticilerin ürünlerini tüketen kentliler ile birlikte, kentin sosyal dokusuna ve ekonomik gelişimine siyasal hayatına, kentsel çevrenin yapılandırılmasına dair bir proje olarak ortaya çıkmıştır. Bu itibarla çiftlik, kuruluş amacı açısından "kentsel tarım" modelinin ilk örneği olarak değerlendirilmektedir.

Atatürk Orman Çiftliği, bizzat Mustafa Kemal Atatürk tarafından 13 yıl işletilmiştir. Atatürk, 11/06/1937 tarihinde tasarrufu altında bulunan ve şahsi mal varlığı olan Atatürk Orman Çiftliği arazisini şartlı olarak Hazineye bağışlamış, bağış senedinde " Çiftliklerin yerine göre araziyi ıslah ve tanzim etmek, muhtillerini güzelleştirmek, halka gezecek, eğlenecek ve dinlenecek sıhhi yerler, hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin etmek, bazı yerlerde ihtikarla fiili ve muvaffakiyetli mücadelede bulunmak gibi hizmetleri de bulunmak zikre şayandır. Bünyelerinde metanetine ve muvafakiyetlerinin temelini teşkil eden geniş çalışma ve ticari esaslar dahilinde idare edildikleri ve memleketin mıntıklarında da mümessilleri tesis edildiği takdirde tecrübelerini müspet iş sahasından alan bu müesseselerin ziraat usullerini düzeltme, istihsalatı artırma ve köyleri kalkındırma yolunda devletçe alınan ve alınacak tedbirlerin-hüsnü intihap ve inkişafına çok müsait birer amil ve müsnet olacaklarına kani bulunuyorum ve bu kanaatle tasarufumdaki bu çiftlikleri bütün tesisi hayvanat ve demirbaşları ile beraber Hazineye hediye ediyorum." şeklinde vasiyette bulunmuş ve bu doğrultuda da 11/05/1938 tarihinde resmi senet ile akit tablosu düzenlenmiştir.

01/04/1950 günlü, 7472 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'nun 1. maddesinde "Tarım Bakanlığına bağlı ve tüzelkişiliği haiz olmak üzere Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü kurulmuştur." hükmüne yer verilmiş, 9. maddesinde ise müdürlüğün bütün mallarının Devlet malı hükmünde olduğu, bu mallar aleyhine suç işleyenlerin Devlet malları aleyhine suç işleyenler gibi ceza göreceği, müdürlüğe ait gayrimenkullerin, müdürlük adına tapuya tescil edileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanununun 10. maddesinde, Atatürk Orman Çiftliğinin bu kanunun yayımı tarihindeki sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzelkişilere devir ve temlikinin ve kamulaştırılmasının özel bir kanunla izin alınmasına bağlı olduğu, bu Kanunun yayımı tarihinden önce resmi daire ve teşekküllere, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararı ve Tarım Bakanlığının muvafakatiyle satışı takarrür etmiş (karara bağlanmış) gayrimenkuller hakkında yukarıdaki fıkra hükmünün uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Buna göre, Kanunun yukarıda yer verilen 10. maddesi uyarınca, Atatürk Orman Çiftliği sınırları içindeki gayrimenkullerin gerçek ve tüzel kişilere devir ve temlik ya da kamulaştırılmasının ancak özel bir kanunla izin alınması yoluyla mümkün olduğu açıktır. Nitekim, 5659 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca çıkarılan ve 05/02/1954 günlü, 8626 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6238 sayılı Atatürk Orman

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2015/505

Çiftliği Arazisinin 8070 Dekarının Satılması Hakkında Kanun, 24/04/1957 günlü, 9593 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6947 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 1.148.576 Dekarın Satılması Hakkında Kanun , 06/06/1959 günlü, 10224 sayılı günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 7310 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinin 725 Dekarının Satılması ve Evvelce Mübadele Edilmiş Olan Bir Kısım Arazinin İlgili Şahıslara Ferağının İcrası Hakkında Kanun, 26/06/1976 günlü, 15628 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 metrekarelik Kısımın Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanun ve 27/05/1983 günlü, 2823 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2823 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Mülkiyetindeki Bir Kısım Arazinin Devredilmesine İzin Verilmesi Hakkında Kanun çerçevesinde çeşitli tarihlerde Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin gerçek ve tüzel kişilere mülkiyetinin devri gerçekleştirilmiş ve bu surette Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin toplam yüzölçümü daraltılmıştır.

Öte yandan, yukarıda belirtilen Kanun hükmü uyarınca Atatürk Orman Çiftliği sınırları içindeki gayrimenkullerin gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetine geçebilmesinin kanun yolu ile mümkün olmasının tek istisnası, resmi daire ve teşekküllere, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararı ve Tarım Bakanlığının muvafakatiyle bu Kanunun yayımı tarihi öncesinde sadece satışı yapılan gayrimenkullerdir. Bu kanunun yayım tarihinden önce satış suretiyle Atatürk Orman Çiftliğinin mülkiyetinden çıkarılan araziler dışında idari bir kararla çiftlik arazisinin bir başka kurum ve kuruluşa devir veya tahsis olanağı bulunmamaktadır.

5659 sayılı Kanunun genel gerekçesini de oluşturan 23/03/1950 günlü, E:1/757, K:133 sayılı bütçe komisyonu raporunda, Kanun tasarısının Atatürk Orman Çiftliği'nin Tarım Bakanlığı'na bağlı ve tüzel kişiliği haiz bir müdürlük tarafından idaresini hedef tutmakta olduğu belirtilmiş olup, komisyon tarafından çiftliğin bütünlüğünün muhafazası bakımından çeşitli değişiklikler yapıldığı vurgulanmak suretiyle tasarı kabul edilmiştir.

5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'nun yukarıda belirtilen maddeleri ile Kanunun gerekçesinin birlikte değerlendirilmesinden; Atatürk Orman Çiftliği müdürlüğüne ait bütün malların Devlet malı hükmünde olduğu, bu malların korunması için Kanunda özel hükümler getirildiği, çiftlik arazisinin sınırlarının daraltılmasının ancak özel bir Kanunla düzenlenmesi suretiyle gerçekleşebileceği, bu şekilde çiftliğin mevcut halinin korunarak geliştirilmesinin temel ilke olarak kabul edildiği, Kanunun getiriliş amacının da, çiftliğin bütünlüğünün korunmasının sağlanması olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu sebeple, Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin korunması ve kullanılmasının herhangi bir alan gibi değerlendirilmesinin mümkün olmadığı ve niteliği itibarıyla özel bir statüye sahip olduğu hususunda kuşku bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 5659 sayılı Kanunun Ek 1. maddesinde "24/03/1950 günlü ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu hükümleri uyarınca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyşeri Bakanlığının uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Kanunun yukarıda yer verilen Ek-1 maddesi ile özel bir statüye sahip Atatürk Orman Çiftliği sınırları içinde yapılacak imar uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na tanınmış olan planlama yetkisinin, öncelikle Atatürk Orman Çiftliği arazisinin çiftlik niteliğini korumak suretiyle bütününe yönelik üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı yapılması, ardından da bu planlara uygun olarak alt ölçekli planların onaylanması ile sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

Kentsel gelişmenin, toplumsal, ekonomik ve mekansal olarak yeniden ele alındığı ve kentteki

GEREKÇEDE KARŞI OY

X- Dava, "T.C. Başbakanlık Gazi Yerleşkesi (OGM) Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" sınıır teklifinin onayına ilişkin 16/01/2012 tarihli, 136 sayılı Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3. maddesinin (a) fıkrasının 3. bendinde; "Sit" "tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır"; (a) fıkrasının 13. bendinde ise "Doğal (tabii) sit"; jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlardır." şeklinde tanımlanmıştır.

13/03/2012 günlü, 28232 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmeliğin 3. maddesinin 1(l) bendinde; "Tarihi sit" tanımlanırken "İnsanlık tarihi, milli tarihimiz veya askeri harp tarihi açısından çok önemli tarihi olayların cereyan ettiği ve bu sebeple korunması gerekli yerler" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun Doğal (Tabii) Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları ile ilgili 16/06/2007 günlü, 728 sayılı ilke kararında, I. Derece Doğal Sit; bilimsel muhafaza açısından evrensel değeri olan, ilginç özellik ve güzelliklere sahip olması ve ender bulunması nedeniyle kamu yararı açısından mutlaka korunması gerekli olan, korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak alanlar şeklinde tanımlanmış olup, Yüksek Kurul'un Tarihi Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları ile ilgili 19/04/1996 günlü, 421 sayılı ilke kararında, tarihi sit alanlarında uzun devreli gelişme planı ilgili koruma bölge kurulunca uygun görülünceye kadar zorunlu altyapı uygulamaları dışında, bitki örtüsünü, topografik yapıyı, silüet etkisini bozabilecek, tahribata yönelik hiçbir inşai ve fiziki uygulamada bulunulamayacağı kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; uyumsuzluk konusu kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak belirlenen 90 hektarlık alanın 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Nazım İmar Planında kısmen kamu kurumu alanında, kısmen de tarihi çekirdek alanında kaldığı, alanın 46 hektar büyüklüğündeki Orman Genel Müdürlüğü Gazi Tesisleri alanında kalan kısmının 10/08/2011 günlü, 6281 sayılı Koruma Kurulu Kararıyla 1. derece doğal ve tarihi sit alanı şerhinin kaldırılarak 3. derece doğal sit alanı olarak belirlendiği, 02/02/2012 günlü, 15 sayılı Koruma Kurulu Kararıyla da 7 hektarlık kısmının 1. derece doğal ve tarihi sit alanı şerhinin kaldırılarak 3. derece doğal sit alanı olarak belirlendiği, daha sonra bu alanların doğal sit alanı statüsünün sürdürülebilir kullanma ve kontrollü kullanım alanı olarak değiştirildiği, planda tarihi çekirdek alanında kalan kısmın ise halen 1. derece doğal ve tarihi sit alanı olduğu anlaşılmaktadır.

10/08/2011 günlü, 6281 sayılı Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu kararında dava konusu alanın 3. derece doğal sit alanında kalan kısmının Orman Genel Müdürlüğüne ait olduğunun belirtilmesi karşısında, uyumsuzlukta öncelikle bu bölgenin Atatürk Orman Çiftliği sınırları içinde olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir. Zira, sadece Çiftlik mülkiyetinde olan arazilerin 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununda yer alan hükümlere tabi olduğu açıktır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2015/505

Dosya içeriğinde, 5659 sayılı Kanunun 10. maddesinin 2 fıkrası uyarınca söz konusu alanın Orman Genel Müdürlüğüne satışının gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, bu yönde tapu tescilinin yapıp yapılmadığı, hususunda herhangi bir bilgi ve belge bulunmadığı görülmekte olup, Daire tarafından öncelikle bu hususun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Şayet, bu yönde bir satışın gerçekleştirilerek tapuya tescilinin sağlandığı sonucuna ulaşılabir ise, alanın Atatürk Orman Çiftliği sınırlarından çıktığı ve 5659 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığının kabulü gerekmekte olup, bu doğrultuda alanın 3. Derece sit alanında kalan kısmında kentsel dönüşüm ve gelişim ilan edilmesine yönelik işlemlerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bu itibarla, dava konusu Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi Kararının 3. derece doğal sit alanında kalan kısmına yönelik olarak yukarıda yer verilen hususlar açıklığa kavuşturulduktan sonra Daire tarafından yeniden bir karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle, davacıların itirazının kabulü ile Daire kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği oyuyla, karara karşıyız.

Üye

Üye

Üye

Üye

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2015/505

KARŞI OY :

XX- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 4001 sayılı Kanunla değişik 27. maddesinde öngörülen ve yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için gerekli olan koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, davacıların itirazının reddine karar verilmesi gerektiği oyuyla, karara karşıyız.

Üye

Üye

